

20 e trefaldighet

Psalmer: 81, Ps1, 66, 85, L178, 373

Texter: 1 Mos 1:27-31, Ef 5:21,25-33, Mark 10:2-9

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Mark 10:2-9

2 Några fariseer kom fram för att pröva honom och frågade honom: "Får en man skilja sig från sin hustru?" 3 Han svarade dem: "Vad har Mose befallt er?" 4 De sade: "Mose har tillåtit att mannen skriver ett skilsmässobrev och skiljer sig."

5 Då sade Jesus till dem: "Det var för att era hjärtan är så hårda som han gav er den föreskriften. 6 Men från skapelsens början gjorde Gud dem till man och kvinna. 7 Därför ska en man lämna sin far och mor och hålla sig till sin hustru, 8 och de två ska bli ett kött. Så är de inte längre två, utan ett kött. 9 Vad Gud har fogat samman ska människan alltså inte skilja åt."

Låt oss be!

Hjälp oss idag att förstå hur viktigt äktenskapet är i dina ögon, så att vi respekterar och hedrar det på allt sätt. Amen.

I dagens evangelium hör vi Jesus svara på en fråga från några fariseer. Jesu svar lär oss att det hör till Guds design att skapa människan till man och kvinna. Han gjorde det i ett bestämt syfte. Det var för att man och kvinna skulle leva med varandra i äktenskap. Äktenskapet är instiftat av Gud och hör till själva skapelseordningen. Och mot bakgrund av fariseernas fråga betonar Jesus äktenskapets varaktighet.

Äktenskapet är ämnat att vara livet ut. *Vad Gud har fogat samman ska människan inte skilja åt.*

Fariseerna kom inte som ärliga frågeställare utan frågade för att pröva honom. De frågade: *Får en man skilja sig från sin hustru?* De var oense inbördes och ville väl pröva på vems sida Jesus skulle ställa sig. Ett parti menade att det bara var för otukts skull man fick skilja sig, ett annat parti menade att det räckte med att hustrun inte längre behagade sin man så kunde han skilja sig från henne utan att tänka att han gjorde något fel. Jesus ställde en motfråga: *Vad har Mose befallt er?* De sade: *"Mose har tillåtit att mannen skriver ett skilsmässobrev och skiljer sig."* Då sade Jesus till dem: *"Det var för att era hjärtan är så hårda som han gav er den föreskriften."*

Jesu svar innebär att föreskriften i Mose lag kom till som en eftergift för deras hårda hjärtan. Det var ett försök att hålla en rimlig ordning i samhället och inte alls menat som en gudomlig sanktion till skilsmässor. Det är alltid människans hårda hjärtan och syndfullhet som ligger bakom skilsmässor. Vid en skilsmässa är det äktenskapsbandet mellan man och hustru som bryts. Men det betyder inte att de båda är lika skyldiga

till det. När Jesus sedan var hemma tillsammans med lärjungarna frågade de om detta sa Jesus: *"Den som skiljer sig från sin hustru och gifter sig med en annan begår äktenskapsbrott mot henne. 12 Och om hon skiljer sig från sin man och gifter sig med en annan, begår hon äktenskapsbrott."* Här kommer han in på att det inte behöver vara bådas synd som lett fram till skilsmässan. Det kan vara så att den ena parten är skyldig och den andra oskyldig. Det tar aposteln Paulus upp mer ingående i 1:a korintierbrevet. Dessutom behöver det inte vara så som det ser ut. Den som tar ut skilsmässan rent juridiskt behöver inte var den som är skyldig till att äktenskapsbandet bryts. Men omständigheter och vem som är skyldig och oskyldig part hör inte till vårt stycke idag. Vi ska lära oss vad Mose säger om äktenskapet. Ska vi lära oss vad som är Guds plan, design, syfte och vilja så ska vi först gå till skapelseberättelsen. Då ser vi Guds plan innan syndafallet. Sedan ska vi gå till buden. Där lär vi oss Guds vilja med äktenskapet mot bakgrund av syndafallet.

Det är främst två bud som då är tillämpliga: fjärde och sjätte. Det det fjärde budet talar om att det är Guds vilja att barnen hedrar sina föräldrar. Budet ges mot bakgrund av syndafallet och våra första föräldrars uppror mot Gud. Arvssynden innebär att trots och uppror ligger i människans natur. Men med detta bud värnar Gud om kärlek och respekt mellan familjemedlemmar – och i förlängningen mellan medborgare i samhället.

Likadant är det med det sjätte budet som ger uttryck för att Guds vilja är oförändrad fast människan blivit syndare. Före syndafallet fanns det nog inte ens ett ord för äktenskapsbrott. Det uppfanns efter syndafallet. Budet säger: Du ska inte begå äktenskapsbrott. Och i katekesen lär vi oss en kort förklaring: *Vad betyder det? Vi ska frukta och älska Gud så att vi lever rent och anständigt i ord och gärningar, och att man och hustru älskar och hedrar varandra.*

Buden på andra tavlan är lätta att förstå. De ges mot bakgrund av syndafallet och människans syndfullhet. (Före syndafallet behövdes ingen morallag). Buden går alla ut på att vi inte ska skada våra medmänniskor på något sätt. Buden är också uppställda i en naturlig ordningsföljd. Först kommer det bud som handlar om dem som representerar Gud här på jorden, våra föräldrar, och överheten. Därför är det naturligt att ha det fjärde budet direkt efter första tavlans bud som handlar om hur vi ska förhålla oss till Gud. Sedan kommer budet som skyddar våra medmänniskor från skada. Gud förbjuder oss att skada vår nästa eller vålla honom lidande. Istället ska vi hjälpa honom i all nöd. Och sedan kommer budet som skyddar den som står vår nästa närmast, hans hustru eller hennes man. För man kan knappt skada sin nästa värre än då man skadar den som står honom närmast.

Enligt ordalydelsen syftar budet på äktenskapsbrott. Men det är inte bara gifta människor som Gud skyddar mot skada. Det är ju vanligt att man lever ihop utan att

vara gifta. Men budet skyddar även dessa. De är inte lovligt byte bara för att de inte är gifta. Det finns också många som lever singelliv, också de är skyddade, och alla barn är skyddade, för budet riktar sig mot alla former av osedlighet och sexuell orenhet, vad man än kan kalla det. Och det är inte bara den yttre handlingen som är förbjuden, utan allt som orsakar, lockar och leder till handlingen är också förbjudet. Både hjärtat, munnen och hela kroppen ska vara avhållsamma. Sexuell orenhet ska inte ges något utrymme, och man ska inte ge näring åt sexuella lockelser på något sätt.

Inte nog med det. Liksom de andra buden har detta bud två sidor, vi kan överträda förbudet, vi kan också försumma det som är påbudet. Budet innebär också att vi ska rädda dem som är i farozonen. Om vi kan förhindra att synd begås men försummar det, eller om vi ser genom fingrarna och anser att det inte angår oss, har vi lika stor skuld som gärningsmannen själv. Det sjätte budet kräver av oss att vi ska leva rent i sexuellt avseende. Vi ska också hjälpa våra medmänniskor att leva så. Med detta bud omger Gud varje människa med ett skydd så att ingen förgriper sig på henne.

Men enligt ordalydelsen och förklaringen gäller budet i första hand äktenskapet. Vi ska tänka på hur Jesus hedrar och ärar äktenskapet genom att hänvisa till Guds goda skapelseordning. Vi hör också Jesus fråga: *Vad har Mose befallt er?* När vi ska svara på frågan ska vi tänka på hur Gud skyddar äktenskapet med ett speciellt bud, det sjätte budet. Därför ska vi respektera äktenskapet och betrakta det som en gudomlig instiftelse och ordning.

Gud har instiftat äktenskapet och har för det syftet skapat man och kvinna olika, vilket ju är uppenbart. *Till man och kvinna skapade han dem.* Hela skapelsen är från början formad och ordnad för att människan ska kunna leva där. Gud skapade allt i sin ordning för att jorden skulle bli en god plats att leva på för människan. Jorden är skapad för att människan ska bruka, förvalta och sköta den. Och när allt var klart skapade Gud människan. Man kan lika gärna säga att hela skapelsen är ordnad och inrättad med hänsyn till äktenskapet, för att det ska fortleva.

Äktenskapet är inte en mänsklig uppfinning, utan Guds ordning som bekräftar Guds visdom och goda vilja. I vårt samhälle förringas äktenskapet, ja, inte bara det utan även den olikhet som finns mellan man och kvinna, så som vi är skapade. Man menar att könsroller är en social konstruktion. Och visst kan vi hålla med om att mansrollen och kvinnorollen är olika i olika tider och samhällen. Men det innebär inte att man kan bortse från de verkliga olikheterna mellan man och kvinna och Guds vilja med att han har skapat oss på det sättet. Man måste betrakta äktenskapet i ljuset av Guds ord som bekräftar det och gör det till den främsta av alla samhällsordningar. Det är den äldsta, mest omfattande, och välsignelsebringande samhällsordningen. Och den omfattar alla i hela världen.

Äktenskapet är en ordning som är nödvändig och Gud vill att de flesta ska leva i äktenskap. Det finns de som inte är lämpliga att ingå äktenskap och det finns de som väljer bort det på grund av den nuvarande onda tiden, krig och andra yttre svårigheter, för att kunna tjäna Herren bättre, och andra anledningar. Det finns frånskilda och det finns änkor och änklingar. Men sett till alla människor på jorden så är det bara ett fåtal som saknar den naturliga lämpligheten att ingå äktenskap, och det är bara ett fåtal som har förmågan att leva som ogifta. För när naturen har sin gång, sådan Gud har skapat den, är det inte möjligt att leva rent och avhållsamt utanför äktenskapet. Det hör till ett helgat liv att vi lever i äktenskap. Paulus skriver i 1:a korinterbrevet: *för att undvika sexuella synder ska varje man ha sin hustru och varje hustru sin man.*

Kött och blod förblir kött och blod, och naturen har sin gång utan att man kan upphäva eller hindra den. Alla kan se det, och alla känner till det. Efter syndafallet har också detta syfte tillkommit med äktenskapet; att vi ska kunna leva ett helgat liv. Men äktenskapet är inte tillräckligt för att vi ska leva ett helgat liv, Guds nåd som bevarar hjärtat rent är också nödvändigt. För även om någon kan avhålla sig från otuktiga handlingar så kan ingen bekämpa orena tankar och syndig lust annat än med den kraft den helige Ande ger genom Guds Ord och nådemedel.

Det är viktigt att vi hos de unga skapar en positiv bild av äktenskapet så att de förstår att det är en god ordning som är välbehaglig för Gud. Kanske särskilt viktigt idag då media så effektivt presenterar alternativ som är tvärt emot Guds ordning. Vi kan förmedla till dem hur stort och viktigt äktenskapet är när vi studerar världens skapelse i Bibelns första kapitel och ser hur Gud ordnar världen för att det ska bli en lämplig plats att leva på för människan. När alla förutsättningar finns skapar han sedan människan till man och kvinna för att de ska hålla sig till varandra i äktenskapet, uppfylla jorden och råda över allt levande. Dessutom bekräftar han sedan äktenskapet med två bud, det fjärde och det sjätte budet i Mose lag.

Det sjätte budet inte bara kräver att vi ska leva rent och anständigt i tankar, ord och gärningar. Det lär oss också att en man ska hålla sin hustru kär och vara rädd om henne för det är Gud som har gett henne till honom. I ett gott äktenskap lever man och hustru i kärlek till varandra och underordnar sig varandra så som vi lär oss i dagens epistel. De älskar varandra av hjärtat och är trogna varandra. Där äkta kärlek och trohet finns, så följer renheten och anständigheten i ord och gärningar av sig självt, utan alla bud. Därför får äkta makar många maningar i Skriften att älska och ära varandra. Kärlek och trohet är själva nyckeln till ett lyckligt och välsignat liv.

När vi ser på Guds design i skapelsen och förstår hur han vill att vi ska leva. När vi hör hur han bekräftar och beskyddar äktenskapet. När vi förstår vad sjätte budet

kräver av oss, så skäms vi över oss själva, både synder och vår svaghet. Budet visar oss vår synd, för vi har inte alltid varit rena i tankar, ord och gärningar. Det finns bara en sak som Gud vill att vi ska göra med syndiga begär och det sammanfattas med i ordet ”döda”. Det heter i Kolosserbrevet 3:5,6: *Döda ... era begär som hör jorden till: otukt, orenhet, lidelse, lusta ... Allt sådant nedkallar Guds vrede över olydnadens barn.*

Men fast vi i ljuset av sjätte budet ser vår synd och våra tillkortakommanden så behöver vi inte förtvivla, för vi har en Frälsare. Jesus frälste oss genom att fullkomligt hålla det sjätte budet i vårt ställe. Det heter i Hebreerbrevet: *En sådan överstepräst var det vi också behövde, en som är helig, oskyldig, obefläckad, skild från syndare.*

Till slut frälste Jesus oss genom att dö för våra synder. Stället ur Hebreerbrevet fortsätter: *Han måste inte bära fram offer varje dag som de andra översteprästerna, först för sina egna synder och sedan för folkets. Det gjorde han en gång för alla när han offrade sig själv.* Det heter också i 2 Korintierbrevets 5:e kapitel: *Den som inte visste av synd, honom har Gud i vårt ställe gjort till synd, för att vi i honom skulle stå rättfärdiga inför Gud.*

Det är den helige Ande som genom dessa och liknande ord väcker en frälsande tro på Jesus i våra hjärtan. Genom evangelium helgar han oss så att vi i fortsättningen gärna vill leva för honom som frälst oss. Det heter i 2 Korintierbrevets 5:e kapitel: *Och han dog för alla, för att de som lever inte längre ska leva för sig själva utan för honom som har dött och uppstått för dem.* Skapelseberättelsen och det sjätte budet visar oss hur Gud vill att vi ska tacka honom för hans godhet i vår aktuella situation, som gifta eller singlar, barn som vuxna - genom att hedra äktenskapets gåva så som han vill. Vi ska betrakta äktenskapet så som han lär oss i sitt ord och vi ska ha den attityd till äktenskapet han vill att vi ska ha. Amen.

Låt oss be!

Käre Herre Jesus, vi tackar dig för att du tagit bort alla våra synder så att vi genom tron på dig frimodigt kan träda fram inför Gud. Hjälp oss att leva så som du vill, så att vi följer dina bud, inte bara i handling utan även i våra tankar och med vår attityd. Hjälp oss så att vi inte skadar någon; för du skyddar alla våra medmänniskor med dina bud. Ge oss mod, vishet och kraft att hjälpa och skydda dem som far illa. Amen.